

EDITORIAL

"Inadmissible", "inacceptable"... Impresentables

Una mes, i en van... De nou el govern de **Camps** posa el crit en el cel per un tema que nos consta tenen mes que assumit; al cap i a la fi ells l'han provocat, encara que el seu electorat, no arribe, o no vulga, apreciar l'**hipocresia** de les seues actuacions.

El divendres dia 13 de febrer el conseller **Rambla** i el president **Camps** s'esgarraven les vestidures i rebuscaven en la polemica i en un discurs valencianiste que, ni ells se'l creuen, ni nosatres els considerem dignes de representar. Precisament el qui fon "**corveidile**" del Sr. **Zaplana**, el qui s'entregà en cos i anima preparant el camí per a la creacio de la **AVL**, i s'ocupà de que esta institucio no solament fora una realitat, sino que despres, i quan arribà a la presidencia de la Generalitat, determinà - qüestio insolita en qualsevol ordenament juridic- la seua introduccio i blindage en el cos estatutari; ara se li remou la panxa i li molesta que el **Govern de Madrid** aprobe la reciprocitat de les emissions de les televisions catalana i valenciana, en l'excusa d'una identitat idiomatica que basen en el dictamen de la AVL (la seua academia i la del seu partit -el PP-), i en no se quantes sentencies judiciales (tambe basades en la llinea d'actuacio de la seua AVL).

La ¿"valenciania"? encesa en flama del govern valencià es traduia en la se-güent **pantomima** davant de la premsa:

- "El vicepresidente y portavoz del Consell, Vicente Rambla, señaló hoy que es "inadmissible" que los socialistas a nivel nacional consideren a la Comunidad y a Cataluña "un lugar en el que se comparte la misma lengua". (*Las Provincias*, 13/02/2009).

- "Francisco Camps afirmó ayer que el día que los valencianos "claudiquen ante cualquier circunstancia de homologación entre el valenciano y el catalán, no será nuestro pueblo", no obstante, aseguró que eso "no pasará nunca". "El día que haya una homologación total serán otras autoridades las que decidirán sobre la lengua del pueblo y del sentimiento valenciano" señaló". (*Las Provincias*, 13/02/2009).

I nosatres diem **¡NO S'HO CREUEN!** i que aço te un nom: **cinisme**, perque si s'ho cregueren no haurien potenciat l'institucio que "científicament" i despres de molts circumloquis proclama als quatre vents que valencià i catala son lo mateix; no hauriem de suportar campanyes publicitaries en "valencià no genui"; els nostres escolars no haurien de llegir literatura i autors estrictament catalans en l'assignatura "mal-dita" de valencià; i per supost com a ciutadans no hauriem de sofrir el llenguatge "catalanesc" de l'Administracio que presidixen, ni hauriem de suportar tot l'entramat de

"**comissaris**" llingüistics que nos indignen en la persecucio que fan de qualsevol expressio netament valenciana i busquen sempre la forma "científica" per a substituir-la, en l'objectiu de que nos expressem igual i millor que els catalans naixcuts en les Rambles de la ciutat comtal.

Com tambe es denunciava en la premsa, la seua estrategia es **recurrent**: quan tenen algun problema, i ara pareix que en tenen i de grossos, trauen **el tema mes manit** en la socitat valenciana, el de la llengua (i quan no, el de l'aigua), i apelen ad eixos atacs furibunts que sempre nos volen fer creure que procedixen de fora. I es cet que això existix, pero precisament gracies a la seua colaboreccio. Ara, igual que quan governaven els qui obertament es proclamaven propancatalanistes, consentixen als qui no tenen mes mira ni objectiu que identificar valencià i catala, inclus culturalment i socialment, per a que a la fi i "científicament" el gentilici valencià i tot el seu significat **desaparega** i es diluixca amparat en el dels veïns nortenyos.

A nosatres, i a molts ciutadans mes, nos tenen patint i preocupats per un tema que als polítics **els esvara**, fins al just moment d'afrentar una campanya electoral. Sabem que en realitat la seua maxima preocupacio es que la llengua valenciana -element incofonible de la nostra cultura i identitat- desaparega a favor de "**la lengua común**", perque això segur que nos fara "ser más finos, y además la hablan muchos millones de personas en el mundo". Que això del bilingüisme no ho veuen ells massa practic.

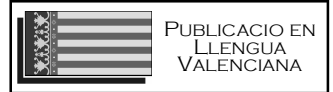
Per cert i per a acabar **tres cosetes**: **primera**, pobres catalans si poden a la fi gojar de la possibilitat de vore el **Canal 9**; si creien en la pluralitat, voran ad esta com un be del qual en algun moment pogueren fruir. **Segona**, la **llel prohibix** explicitament l'emissio de les televisions autonomiques fora del seu ambit; sobren, puix, discursos buits i no cal mes que aplicar-la; i, si se vol canviar, ¿per qué eixa llimitacio a dos televisions?, ¿per qué no poder vore totes les televisions autonomiques en tots els llocs? I **tercera**, ni el Molt Honorabe, ni cap politic, ni cap autoritat te capacitat per a **decidir** sobre la llengua i el sentiment valencià, a no ser que siga sobre el seu propi sentiment i la seua propia llengua.

Els qui creem en la **substantivitat** de la llengua valenciana i en la llibertat individual de les persones mai podrem estar al costat d'estos "representants del poble" que lo unic que representen son els interessos de la seua **casta** política.

COMPARACIO D'ESTILS: ESTIL NORMAL (SE DU PER FORA)

3

ESTIL "HIPOCRITA" (SE DU PER DINS)

PUBLICACIO EN
LLENGUA
VALENCIANA

LA CITA

Hi ha moments en la vida de tot politic en que lo millor que pot fer es no despegar els llavis.

Abraham Lincoln

SUMARI

- 1
• EDITORIAL: "**INADMISSIBLE**", "**INACCEPTABLE**" ... **IMPRESNTABLES**
- 2
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- SEMBLANÇA: **JOSEP MARIA GUINOT I GALÁN**
- 3
• FRUITES, VERDURES I HORTALICES (XXVIII): **PARLEM DE LA CARCHOFA**
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- RESENYA BIBLIOGRAFICA: **RONDALLES DE LA MEUA TERRA**
- 4
• RONDALLA: **LA FORMULA DE LA FELICITAT**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

Com sempre, te demanem que faces fotocopies d'est exemplar per a repartir entre amics i coneguts.
I este mes en particular no nos Falles, o plorarém com una Magdalena.

ACTIVITATS CULTURALS MARÇ DE 2009

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

ACCS (Assoc. Cult. Castell dels Sorells)
G.V. Comtes d'Albalat, 14. 46135 Albalat dels Sorells.
Tel: 961 49 13 90
<http://es.geocities.com/diarielguarda>

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
www.aellva.org

ARACV (Amics de la RACV)
C/ Avellanés, 26. 46003 Valencia c.
Tel: 963 91 69 65

Cardona Vives
C/ En mig, 23-9º-27ª. 12001 Castello
Tel. i Fax: 964 20 04 68
www.cardonavives.com

IEV (Institut d'Estudis Valencians)
info@inev.org
www.inev.org

LRP (Lo Rat Penat)
C/ Trinquet de Cavallers, 9. 46003 Valencia C.
Tel: 963 91 09 92
www.loratpenat.org

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellanés 26. 46003 Valencia C.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

3 Març (dimarts)

XXI DIA DE LA LLENGUA I DE LA CULTURA VALENCIANES

■ 17:00 h. Seu de la ciutat de Valencia.

MISSA en memòria d'Ausias March.

■ 19:00h. Saló Alfons el Magnànim del Centre Cultural La Beneficència. C/ Corona, 36. Valencia C.

ACTE ACADEMIC: Entrega de diversos premis i presentació de l'informe dirigit a la RAE sobre "Valencianismes: propostes a la Real Academia Española", elaborat per la Sec. de Llengua i Lletres. +Info: **RACV**

2, 3 i 4 Març 19:00 h. Saló d'Actes de la RACV.
CURS: "La naranja valenciana en la Historia, el campo y la mesa"

Cada jornada constarà de dos conferències, a les 19:00 h. i a les 20:00 h.

+Info: **RACV**

(Continúa en la pàgina següent)

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusió ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosaltres. Si desigues, no obstant, adquirir un major compromís, pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviaré a casa tots els números que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, també te quedariem molt agraïts. El nostre número de compte, en **Ruralcaixa**, es:

3082 1222 81 4622492421

CONTACTA EN NOSALTRES

Apartat de Correu 527

46002 Valencia ciutat

Telefon: 617 030 370

rogle@rogleconstantillombart.com

Rogle en Internet

Tots els exemplars editats fins ara estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.com,

www.cardonavives.com, www.enkara.org

i www.pjvalencianista.org

SEMBLANÇA

J.M.M.

Josep Mª Guinot i Galán

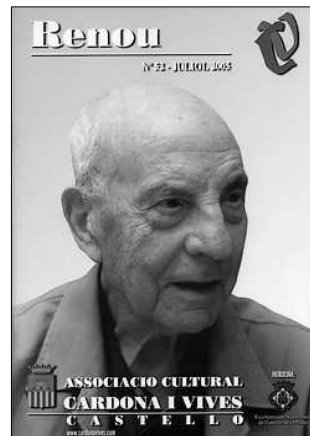
El 3 de març, commemorant la mort d'Ausias March, es celebra el **Dia de la Llengua i de la Cultura Valencianes**. Precisament este mateix mes es complixen quatre anys del falliment - el 17 de març de 2005, en Castello de **Josep Mª Guinot i Galán**, el pare Guinot; motiu pel qual hem pensat contribuir a la celebració comuna fent esta breu ressenya de la vida i obra d'un dels millors coneixedors de la llengua valenciana d'este segle.

Josep Mª Guinot naixque en **Artana Castello** i com a professor en l'Institut d'esta ciutat. Despres sera **capellà de les Carmelites** i abanderat de la constitució del **bisbat de Castello** (bisbat de Sogorp-Castello) i per tant de la segregació de les terres castellonenques del bisbat de Tortosa. Mentrestant guanyà la **catedra de Religio i Llatí** (que eixerirà en Albacete, Barcelona i per fi en Castello), publica importants **llibres de text** que seran utilitzats no només en els centres educatius de l'Estat, sino també en Africa i America Llatina i **tra-duix**, entre uns altres texts, l'obra completa del filòsof grec **Plauto**, que editarà Espasa-Calpe.

Una certa rebel·lia en els seus primers anys d'escola feu que li assignaren un tutor particular -**mossen Avella**-. En eixa etapa estava a càrrec de son yayo, secretari de l'Ajuntament d'Artana, que s'ocupà de que adquirira una adequada educació i influiria per a que iniciara la carrera sacerdotal, la qual començà als 9 anys en el **seminari de Tortosa**. Justament en eixe seminari coincidirà en qui en un futur se convertiria en el **Cardenal Tarancón**. Els dos últims anys dels seus estudis els realitzaria en la **ciutat de Valencia**, llicenciant-se en **Teologia i Filosofia i Lletres**, i doctorant-se ademes en Teologia quan només contava en 21 anys.

Mentres estava en el seminari feu ya algun pinet escrivint en llengua valenciana, a pesar de la prohibició que li havia imposat son yayo, i presentà un treball als **Jocs Florals de Burriana**. Es un contertuli habitual en el **Casino Antic de Castello**, mostrant en aço ser un avançat per a la seua època, inclús en la seua labor sacerdotal, que iniciarà com a vicari en **Serra d'En Garceran**, localitat de La Plana Alta, i seguirà despres com a retor en **Aïn**, prop de Castello. D'ací es traslladarà a **Barcelona** en els seus germans, de l'educació dels quals s'ocuparà mentres eixeria de professor, puix havia acabat estudis de **Magisteri**. Sera durant l'estància en esta ciutat quan esclate la **Guerra Civil** i la seua condició de professor el salvarà en un primer moment de la persecució contra els religiosos. Pren-

de la decisió de retornar a la seua **Artana** natal, a on pensava que podria passar mes desapercbut i inclús protegit per moltes amistats republicanes que conservava; no fon suficient i no es lliurà de ser objectiu de les persecucions, per lo que hague d'ocultar-se i de nou regressar a **Barcelona** a on realisà diferents oficis fins que acabà la guerra i reinicià la seua activitat parroquial; esta vegada com a vicari en la **iglesia de la Trinitat de Castello** i com a professor en l'Institut d'esta ciutat. Despres sera **capellà de les Carmelites** i abanderat de la

Josep Mª Guinot

en la portada de la revista *Renou*, de la Cardona Vives, dedicada a la seua memòria.

constitució del **bisbat de Castello** (bisbat de Sogorp-Castello) i per tant de la segregació de les terres castellonenques del bisbat de Tortosa. Mentrestant guanyà la **catedra de Religio i Llatí** (que eixerirà en Albacete, Barcelona i per fi en Castello), publica importants **llibres de text** que seran utilitzats no només en els centres educatius de l'Estat, sino també en Africa i America Llatina i **tra-duix**, entre uns altres texts, l'obra completa del filòsof grec **Plauto**, que editarà Espasa-Calpe.

Obtingue una **canongia** en la **catedral de Sogorp** i la seua labor docent es centrà en el **Institut Ribalta de Castello**, per a on passaràn les joves generacions que seran el futur intel·lectual d'esta ciutat.

Funda en 1982 l'associació cultural **Cardona Vives**, junt en **Insa Ten** i uns altres il·lustres intel·lectuals, i entra de ple en el món del valencianisme cultural de la ma de **Desamparats Cabanes**. La seua producció en esta etapa es molt fructífera i centrada en obres fonamentals per a la codificació i coneixement de la llengua valenciana: una gramàtica, un estudi fonètic, documents sobre l'ortografia, rondalles..., que seran un referent en un període transcendent per a la consolidació de les **Normes d'El Puig**.

Entre moltes altres distincions destaquen el seu nomenament com a **Prohom** de Lo Rat Penat i el **Premi Nacional de Lliteratura en Llengua Valenciana** concedit per la Associació d'Escriptors en Llengua Valenciana.

La Real Academia de Cultura Valenciana el feu **Academic de Numero** l'any 2003, no fent mes que reconèixer la sabiduria d'un mestre i un intel·lectual de primer orde.

Parlem de la carchofa

La **carchofera** és una planta de la família de les compostes, d'arrail fusiforme i brot solcat i brancut que arriba fins a un metro d'alçaria. És un vegetal, en este cas una hortalica, de presència molt atractiva que posseïx, gràcies a la seua personalíssima figura, unes qualitats idònees com a element decoratiu; els pintors

l'elegixen a sovint com a element principal dels seus bodegons o naturales mortes, i tant en fresc el fruit com la planta en sec.

El seu fruit, la carchofa (***Cynara scolimus***), consta d'una cabota esfèrica d'uns 6 a 12 cm de diàmetre quan pren el seu millor tamany, allargat o mes cható, segons les varietats, i compost per una succedidó de fulles superpostes a manera d'escates, a vegades espinoses, d'un color vert clar molt brillant que acaronen en el seu interior un receptàcul o cor, tendre i menjable, a on s'amaga la llavor de la flor.

La seua **producció** en Espanya ja està pels mercats des d'octubre, arribant fins a juny, segons zones de procedència. Pot consumir-se crua, aprofitant la part tendra del cor, o adobada en ensalades, fregida, cuita, reboçada, a la planxa en un poquet d'oli i sal, en quantiosos guisos, com per eixemple la famosa "Minestrone", en la mateixa paella i en uns altres plats d'arròs...

De l'anàlisi de les substàncies que la componen, proteïniques en te un 3%; de glúcids 7% i son insignificants els lípids; el contingut d'aigua arriba fins al 85% i, encara que en chicoteta quantitat, també aparéixen les vitamines B i C.

El seu consum és ben important en **fresc** (se n'exporten a França, Bèlgica, Alemanya...), pero no ho es menys en **conserva** en els darrers anys, puix que es presta en gran èxit per a l'envasat industrial. Les zones més productives en València són: **Almoradí** i **Dolores**, la comarca de **La Ribera** i **Benicarlo**, a on es protagonista d'una imporant festa en giner; per una atra banda es tambe important la producció en Tarragona, Tudela (Navarra), Calahorra (Logroño), Murcia...

Les varietats més conegudes son, **Blanca de Tudela**, **Violette de Provence**, **Macao**, **Camus de Bretagne**, etc.

Respecte al seu oríge pareix indubtable, per la persistència de l'artícul "al" en el nom del fruit en quasi totes les llengües europees, que fora de qualsevol país arap mediterraneu.

RESENYA BIBLIOGRAFICA J.P.B.

Guinot i Galán, José María

Rondalles de la meua Terra

Serie Literaria, Num. II, Real Academia de Cultura Valenciana, Valencia, 1995 (72 pàgines)

A **Josep María Guinot**, profund estudis de la gramàtica, la fonètica, l'ortografia i demes aspectes de la llengua, no se li escapava que, si be la labor d'investigació es important, no ho es menys la labor didàctica i de difusió, per la qual cosa dedicà part dels seus esforços ad esta tasca. En esta segona faceta hem d'emmarcar esta colecció de trentassis rondalles.

Son narracions breus, de llectura facil i amena, la major part de temàtica popular, no faltant-ne alguna de caracter fantàstic; moltes conclouen en una mostra d'ingeni del protagonista, totes contenen una ensenyança. A la fi de cada rondalla s'afig un senzill vocabulari, delatant l'intenció de l'autor de que l'obra servira com a instrument de coneiximent de la llengua valenciana.

Algunes de les rondalles van acompanyades d'unes minucioses il·lustracions, les quals, a l'igual que la portada del llibre, son obra del dibuixant **Joan Belda**.

En la mateixa intenció de l'autor hem publicat nosatres en diversos numeros de **Rogle** algunes d'estes rondalles, afegint tambe un glossari (mes extens que el que figura en el llibre) que poguera servir per a que els nostres llectors milloren el seu coneiximent de la nostra llengua.

Les il·lustracions que acompanyen a les rondalles publicades en els numeros 4 i 13 son igualment fragments de les originals de Belda.

ACTIVITATS CULTURALS

MARÇ DE 2009

(Ve de la pàgina anterior)

4 Març 20:00 h. Saló d'Actes de Lo Rat Penat.

PRESENTACIÓ de "LLETRAFALLER"

Durant l'acte es fara entrega del **V Premi Lletrafaller al Ninot de Mes Tro**
+Info: LRP

Del **4 al 31 Març** Saló d'Actes de la RACV.

EXPOSICIÓ I CICLE DE CONFERÈNCIES: "Ahir i hui de la seda valenciana"

Relació d'activitats per dies:

4 (dim): Inauguració de l'exposició.

5 (dij), 24 (dim) i 26 (dim): Conferències.

31 (dim): Taula redona, prescs i preguntes.

+info: **ARACV**

8 Març (dumenge) 8:30 h. Eixida Plaça del Fadrell, de Castello

EXCURSIÓ A GUADALEST (visita al castell i museus)

+Info: **Cardona Vives**

9 Març (dilluns) 19:30 h. Espai Cultural. C/ Les Escoles. Albalat del Sorells

TERTULIA FALLERA

+Info: **ACCS** i **Aellva**

9, 10, 11, 12 i **13 Març** 17:00 h. Saló d'Actes de la RACV.

CURS: "En torno de la ingeniería cartográfica y su historia"

(En col·laboració en la UPV)

Cada jornada constarà de dos conferències, a les 17:00 h. i a les 19:00 h. (El dia 9 sera l'acreditació i entrega de documentació)

+Info: **RACV**

Del **23 Març** al **2 Abril**, de 19:00 a 21:00 h, ETS (Escola de Gestió en l'Edificació). Aula D1 Av. dels Tarongers

CURS: "Viage per l'Historia de Valencia"

(Convalidable per 1 credit de lliure elecció)

+Info: **IEV**, en tel. **639 10 97 14** i en **www.inev.org**

25 Març (dimecres) 19:00 h. Saló d'Actes de la RACV.

CONFERÈNCIA: Àngel Sánchez y García: "La Armada vencible inglesa"

+Info: **RACV**

29 Març (dumenge) A partir de les 10:00 h. Plaça de la Merce (junt a la Casa de la Cultura), Borriana

TROBEM-NOS (Fira d'associacions valencianistes)

+Info: **www.ateneuculturalborrianebc**

30 Març (dilluns) 20:00 h. G. V. Blasco Ibáñez, 10 (Cafe Cinema), Manises.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE "Ben Saporta. Memorias de un sefardita valenciano. 1560-1991" de **Ismael Gómez R. Broch**

+Info: **bibliotecavalenciana@ono.com**

Alvancem una activitat per al proxím mes

4 Abril (dissabte)

VISITA CULTURAL pel centre historic de la ciutat de Valencia.

(Places llimitades)

+Info: **LRP**

La formula de la felicitat

Era una chiqueta que tenia molta aficio a la Naturalea. Igual anava per l'horta delectant-se en la vista dels tarongers, vestits de fulles verdes i lluentes, flors perfumades i fruits dorats, que per la montanya, descobrint els ramells de flors dels **armelers** cirerers o albercoquers, o que pel bosc, caminant per sendes mig borrades, o sense cami, chafant mates de romer, **espigol**, **saborija**, **mataça**, te de montanya, **poliol**, **camamirla** i uns atres **llençiscs**, en que era molt ric el bosc d'aquell poble.

Pero lo que mes li agradava era passejar pel bosc, encara que de quan en quan duquera algun entropço quan se n'eixia de la senda perque, a mes de entretindre's en contemplar les floretes silvestres i trobar algun niu amagat en lo alt d'algun pi o **surer**, a

voltes descobria molt satisfeta algun cau de conills, o les traces dels javalins. Pero lo que li produia mes plaer era sentir el cant dels pardalets: unes vegades, monoton com el dels **vilers**, unes atres, variats, tendres, harmoniosos, com els dels **gafarrons**, **cagarneres**, **rossinyols** o **merles**, a vegades acompanyats del **grall** d'un **corp** que revolotejava buscant animals morts. Lo que mes li encantava era tocar

Chicona en el camp, obra de Joaquim Sorolla

en la ma la corrent de l'aigua dels barranquets i fer boles de neu quan la montanya es vestia de blanc. Esta chiqueta, coneguda pel nom de Marieta, un dia quan anava pel bosc va vore una **palometa**, vestida dels colors d'un mantó de Manila, graciosa, juganera, intentant deslliurar-se de les rametes punchoses de **albarzer** en que s'havia enredrat. A Marieta li

va donar llastima la **palometa** i, en molt de conte i paciència, la va soltar. Pero va donar la casualitat de que aquella **palometa** sabia parlar i moltes coses mes i, en agraïment a lo que Marieta havia fet per ella, va voler recompensar-la fent-la participar de la seua experiencia, per lo que es va acostar al seu oit, li va fer una escolteta a l'orella i se'n va anar volant, un poc resentida encara pels **arraps** de **albarzer**. Va anar passant el temps, i Marieta no va contar mai a ningun el secret de la **palometa**. Pero resulta que Marieta font molt feliç, de chiqueta, de joveneta, de fadrina, de casada, de yaya, i tots se preguntaven de que li vindria a aquella persona haver segut tan feliç tota la seua vida. Solament quan estava per a morir, Marieta va accedir a revelar el secret de la **palometa**, que no era un atre que este: "El secret de la felicitat esta en fer al proxim tot el be que se pugua, encara que no t'ho demane".

Josep Maria Guinot i Galán
Artana Estiu 1994

(Tret de www.cardonavives.com)

GLOSSARI (paraula/ sinonims/ definicio)

Per a completar l'homenage que en este numero hem volgut fer a Mossen Guinot, hem triat una rondalla en la qual es mostra especialment la seua intencio de difondre terminologia valenciana, relacionada en la fauna i la flora.

Albarzer/ romaguera: Arbust de la familia de les rosacees, en talls en forma d'eixarments en espines, el fruit del qual, comestible, es la mora.

Armeler: Arbre de la familia de les rosacees de fonda arrail, soca de fusta dura, de set a huit metros d'alçaria, fulles oblongues i asserrades, flors blanques o rosades, el fruit del qual es l'armela.

Cagarnera/ cadarnera: Pardalet molt comu en la peninsula Iberica. Te una mida de 12 cm de llargaria i 23 cm d'envergadura, des del cap a la coa. Te el bec conic i prim, el plumage terros en el llom i blanc en una taca roja en la cara, una atra negra en lo alt del cap i collar blanc prou ample en el coll. Es u dels pardalets mes cridaners d'Europa.

Camamirla: Planta herbacea composta per flors de centre groc i petals blancs, en la qual es prepara una infusio estoma-

cal.

Corp: Au carnivora, major que el colom, de plumage negre, bec conic, gros i mes llarc que el cap, extremitats fortes i ales d'un metro d'envergadura.

Espigol: Matoll llaviat en fulles eliptiques, sanceres i piloses, de llavor elipsoïdal de color gris i flors blaves en espiga, les quals per ser molt aromatiques son usades en perfumeria.

Gafarro: Au de l'orde de les paseriformes, d'uns 12 cm des de la punta del bec fins l'extrem de la coa i 23 cm d'envergadura, plumage de color rogenc en general, negre en les ales i la coa i blanc en l'abdomen. La femella te colors mes apagats. S'alimenta generalment de llavors, canyamó,...

Grall/ reclam/ crit: Veu propia d'algunes aus.

Llentisc: Arbust sempre vert, en brots llenyosos, fulles dividides, flors menudes groguenques o roges. La seua llenya s'utilisa en fusteria.

Mataça: Nom generic que es dona a qualsevol arbust.

Merla: Pardalet d'uns 25 cm. de llarc, de color negre en el bec groc el mascle, i de

color pardusc la femella, facilment domesticable i de cant aflautat i variat.

Palometa: Insecte lepidopter volador en dos parells d'ales membranoses. Hi ha especies en colors molt vius.

Poliol: Planta herbacea anyal de la familia de les labiades, d'entre 10 i 30 cm d'alçaria i en flors blaves o morades, d'olor agradable en la que se fan infusions.

Rossinyol: Pardalet de cos redo, d'uns 15 cm de longitud en plumage terros rogenc. El seu cant es singular i melodios.

Saborija/ sajolida/ eixedrea: Planta de la familia de les labiades, de fulles estretes, piloses i d'un vert fosc, de flors blanques o rosades. Es molt olorosa, s'utilisa com a infusio estomacal.

Surer: Arbre sempre vert, de la familia de les fagacees de 8 a 10 metros d'alçaria, de cop molt extens i fusta durissima, coberta per una grossa corfa de suro. De fulles ovoides, sanceres o dentades, flors poc visibles i el fruit del qual son les bellotes.

Viler: Pardalet de menut tamany, de plumage pardusc o terros que s'alimenta de gra e insectes.